

ENTREVISTA

Raül Garrigasait: "Els enlluernaments de la infantesa ens marquen el que serem"

Foto: **Sergi Alcàzar**

Barcelona. Dimecres, 28 d'octubre de 2020. 09:42

Actualitzat Dimecres, 28 de octubre de 2020. 09:45

Temps de lectura: 13 minuts

L'escriptor i hel·lenista **Raül Garrigasait** (Solsona, 1979), [guanyador el 2018 del Premi Òmnium per *Els estranys*](#) (Ed. 1984), ha publicat en els darrers mesos tres llibres importants. Primer va aparèixer ***Els fundadors***, en què ressegueix la història de la **Fundació Bernat Metge**, institució que avui dirigeix com a President de la **Casa dels**

Clàssics, i els seus tres principals factòtums –Cambó, Estelrich i Riba. Més
llançament han coincidit a les llibreries **La ira** (Ed. Fragmenta), la seva particular visió
d'un dels set pecats capitals dins la **col·lecció impulsada per Fragmenta**, i **Pais barroc**
(L'Avenç), unes singulars memòries dels seus primers quaranta anys, en forma de petits
capítols per on desfila el món d'on prové l'autor i les idees que l'han fet ser com és.
Parlem amb ell a l'**Ateneu Barcelonès**.

La
N
Llança

Foto: Sergi Alcàzar

Acabes de fer quaranta anys i has publicat tres llibres. Un aniversari rodó i també un moment de fer memòria, imagino.

N Els quaranta són una d'aquelles edats que t'obliguen a mirar endavant però, sobretot, a l'anar enrere. Per a mi és el primer moment que em passa d'una manera tan forta. País barroc és un llibre que bàsicament neix de la voluntat de furgar en la memòria, d'intentar trobar sentit en la memòria i veure el pes dels llocs, de les persones en nosaltres. És un llibre sobre la relació entre les persones i l'entorn en un sentit molt ampli. I com les persones no són bolets que es formen en el buit, sinó que es formen en llocs al costat de persones que el marquen d'una manera molt fonda

---

d'on venies.

Vivim en una societat que parteix del dogma que qualsevol lligam es pot trencar. La base de l'individualisme modern és que podem trencar qualsevol lligar (laboral, sexual, romàntic, social, etc.) però amb els fills això és impossible. Els fills són un impacte d'un altre món que no encaixa amb els pressupòsits de la nostra societat i, per això, són trasbalsadors. Hi ha tot de reflexions sobre el sentiment de culpa de les mares (potser menys dels pares) perquè tenim la sensació que tot aquell lligam que no es pot trencar és un problema. Això t'obliga a mirar de cara totes les coses que són més fortes que tu mateix, lligams que t'han marcat per sempre. Coses com la relació que has tingut amb els teus pares, que de cop es fan molt evidents.

Explicues que els primers records tenen a veure amb minerals i substàncies químiques (fins i tot bombes fèrides) i d'aquí passes a la relació amb les pedres, amb els fòssils, amb els menhirs, els dòlmens descoberts per Mossèn Serra...

Joan Serra Vilaró descobria un món prehistòric i precristià que havia quedat al folklore. Arreu dels Països Catalans es parla de les coves o les roques dels moros, però aquests moros no són tals sinó que era una manera de referir-se als pobles primitius que perdurava a la memòria popular. L'obsessió de Serra Vilaró per desenterrar el món megalític el va portar a descobrir pedres però també tot un món de creences desconegudes. Quan veia, per exemple, un gos enterrat al costat d'una persona s'imaginava aquell home viatjant amb el seu gos per tal que el defensés dels monstres de l'altre món. Tot plegat té una gran força suggeridora per una criatura. Veien aquells dòlmens, aquells menhirs, aquelles pedres tens la mateixa sensació que quan llegim a la Ilíada que es parla d'una pedra que ara no la podrien aixecar ni tres homes.

Aquest va ser el pòsit de la teva vinculació amb la terra?

N
Llança

va ser una de les coses que més em va sobtar. És una imatge que tinc marcada i que després, quan vaig llegir Foix que parlava de menhirs, vaig poder connectar amb tot de coses. Lliga amb un record molt llunyà. Alhora, hi ha tot de coses quotidianes, però en el terreny de la reflexió cultural és el primer origen.

---

creença forta, sinó perquè era un acte social. L'església era plena, tothom hi anava, xerràvem. S'hi anava. La nostra generació és la que va veure com això s'acabava. Ara, amb més distància, m'adono de l'estranyesa de la situació: La criatura a missa, sense entendre res, amb aquelles veus que ressonen i que no s'acaben d'entendre, aquells càntics desafinats... És un fenomen cultural interessant. I, alhora, al costat d'un ritual de segles, hi ha tot de paraules que et van arribar desconnectades. Paraules que entens del sermó, paraules que trobes un dia a la Bíblia i que desconcerten. Per a mi l'herència religiosa té molt pes precisament per aquest esforç per mirar d'entendre-la, però en el fons hi ha aquell nen que anava a missa, com a ritus, sense entendre res.

Parles de la seguretat del ritual a l'hora d'afrontar la mort.

A mi m'interessa molt aquesta idea de seguretat que donen els rituals. Els rituals igualen, fan que tots fem el mateix i que fem el mateix, no necessàriament per una convicció fonda o un acte de fe, sinó perquè els altres fan el mateix. El ritual és un acte comunitari que et fa sentir part d'una cosa més àmplia i, per tant, fan la gent més humil i combatent l'arrogància del jo. Per tant, per la Modernitat, que celebra l'individualisme són coses a destruir. Això són enormes hipocresies, perquè mai hem deixat de ser una societat ritual. Per a mi, personalment, una vida sense rituals és un infern. És molt angoixant no poder confiar en un ritual davant d'una cosa tan desoladora com la mort, que és la cosa que ens iguala a tots.

Els quaranta t'obliguen a mirar endavant però, sobretot, a mirar enrere

Foto: Sergi Alcàzar

Dius: "la memòria té la seva pròpia lògica enganyosa".

La memòria no és una realitat fixa. Com més t'hi endinses més creix i creix d'una manera que té cada vegada més sentit. És un sentit que no podem dir que sigui el teu passat viscut, sinó que és un sentit que va creixent a mesura que ens fem grans i que no li donaríem si no haguéssim viscut una mica més. Cada any que passa li anem donant més sentit, però potser és fal·laç. En el llibre jo explico coses des d'una coherència que he anat construint, però és evident que l'individu que va viure això quan tenia 10 anys no ho veia d'aquesta manera. Per això dic que té la seva lògica enganyosa.

Et descrius com una persona tímida, que a Barcelona intenta dissimular l'accent solsoní i que es refugia en la música per conjurar l'aïllament social. Com has anat sobrevivint a la jungla de les relacions socials?

Sóc una mica tímid però no en faria cap drama, tampoc! (Riu). El que explico al llibre és una manera d'afermar-me en les meves idees, en els meus llocs, en les meves relacions socials. I aquest llarg procés d'afermar-se des dels orígens és bo que ho fem, siguin quins siguin aquests. Aquest afermar-te et fa estar més tranquil en les relacions socials. Una vegada has fet aquest exercici de mirar-te, descobrir les teves ridiculeses i les coses que

La estimes, les coses que no estàs disposat a negociar i estàs disposat a defensar, tot, **N**anca les relacions socials, és més fàcil.

Ara no cal que dissimulis l'accent, oi?

Ara no ho faig, tot i que potser m'ha quedat alguna cosa.

Diu: "A Solsona, quan parlo de política en realitat parlo de concepcions"

També dic que a Barcelona el llenguatge és la matèria del poder. En espais on hi ha un espai compartit molt clar i evident, com a Solsona, les coses que diem no tenen tanta importància. Pots dir animalades però les coses que comparteixes amb els altres són prou fortes perquè no tinguin importància. A Barcelona, com que el primer que tens quan et relaciones amb algú és el llenguatge, perquè en general no tens una experiència compartida, tot el que dius, la manera de parlar, l'accent... et situa dins d'uns orígens, una classe social, un grup. Per això tot acaba tenint una rellevància política molt clara. Però també és bo saltar per sobre d'això, intentar superar els judicis intuïtius i fer l'esforç d'intentar trobar altres espais.

Parles de la descoberta de la literatura i les possibilitats de la llengua amb autors com Foix, Lull, Carner o Pere Gimferrer i els orígens de la teva futura dedicació a la literatura.

Com tothom que ha llegit a l'adolescència, recordo una sensació d'enlluernament. Recordo haver-me enlluernat amb alguns textos i, especialment, amb la poesia i l'assaig. Hi ha una època, de la infantesa fins a l'adolescència, en què els enlluernaments ens marquen i ens diuen el que serem. Determinen vocacions.

Parlant de la teva experiència a Friburg i a Atenes, dius que a partir de llavors l'alemany i el grec han ressonat dins teu amb els seus universos.

Haver pogut mamar d'una manera intensa la cultura alemanya ha estat per mi definidor. Hi ha moltes coses que me n'allunyen de la cultura alemanya, però veure els esquemes que han fet servir per entendre el món i Europa, ha estat una lliçó per intentar entendre Alemanya i també Europa. Per mi Europa no és un ideal, no són ni els cafès, ni la unitat en la diversitat, sinó que són visions enfrontades, països que no s'entenen, mirades sobre el món que no encaixen. Si hi ha cap amistat europea, seria una amistat que accepta les